

**КЊИГА ПРЕДМЕТА НА СТУДИЈСКОМ ПРОГРАМУ ДОКТОРСКИХ СТУДИЈА -
ДЕФЕКТОЛОГИЈА**

Назив предмета: МЕТОДОЛОГИЈА НАУЧНОГ ИСТРАЖИВАЊА И СТАТИСТИКА		
Наставник: Миленко Ж. Кундачина		
Статус предмета: Обавезни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Оспособљавање студената за: 1) развој, унапређивање и примену научних достигнућа у развоју дефектологије; 2) самосталне теоријске анализе и критичке оцене релевантне дефектолошке и методолошке литературе и резултата других истраживача у специјалној едукацији и рехабилитацији; 3) сложена методолошка истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији и интерпретација добијених резултата; 4) писање изворних и прегледних научних чланака, кратких научних прилога, приказа и оцена, рецензија и др.		
Исход предмета Оспособљеност за примена научних достигнућа у области дефектологије и самосталну теоријску анализу и оцену релевантне дефектолошке и методолошке литературе и резултата других истраживача. Оспособљеност за методолошка истраживања у специјалној едукацији и рехабилитацији и интерпретацију добијених резултата.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Квантитативна истраживања. Квалитативна истраживања. Научне методе. Проналажење научних извора. Коришћење научних извора. Библиографска припрема за израду рада. Структурални елементи научног рада. Избор проблема проучавања и формулисање теме докторске дисертације. Критеријуми за избор теме. Израда и евалуација научно-истраживачког пројекта. Израда мерних инструмената (тест знања и скала ставова и утврђивање метријских карактеристика (ваљаност, поузданост, дискриминативност, објективност). Прикупљање и обрада података. Статистичка метода. Статистички поступци. Статистичке мере (мере пребројавања, мере релативног односа, мере просека, мере варијабилности, мере релативног положаја, мере облика расподеле, мере корелације). Статистички тестови (т-тест, хи-квадрат тест, анализа варијансе). Интерпретација резултата истраживања. Врсте научних и стручних радова. Језик и стил научног рада. Припрема рукописа за штампу. Евалуација научног рада. Научни и стручни скупови. Етика научног радника. <i>Практична настава</i> Израда библиографије, пројекта истраживања, теста знања и скале ставова. Извођење истраживања. Израда извештаја истраживања и приказа публикације.		
Препоручена литература 1. Банђур, В. и Поткоњак, Н.: Методологија педагогије, СПДЈ, Београд, 1999. 2. Гојков, Г.: Метатеоријске концепције педагошке методологије, Виша школа за образовање васпитача, Вршац, 2007. 3. Гојков, Г.: Квалитативна истраживачка парадигма у педагогији, Висока школа струковних студија за образовање васпитача, Вршац, 2007. 4. Кундачина, М. и Банђур, В.: Академско писање, Учитељски факултет, Ужице, 2007. 5. Клеут, М.: Научно дело од истраживања до штампе, Академска књига, Нови Сад, 2008. 6. Мандић, П.: Методологија научног рада, Академија наука и умјетности РС, Бања Лука, 2004. 7. Матовић, Н.: Мерење у педагошким истраживањима, Институт за педагогију и андрагогију Филозофског факултета, Београд, 2007. 8. Мужих, В.: Методологија педагошког истраживања, Свјетлост, Сарајево, 1986. 9. Радовановић, И. и др.: Основе информатичке и статистичке писмености, Учитељски факултет, Београд, 1996. 10. Ристић, Ж.: О истраживању, методу и знању, Институт за педагошка истраживања, Београд, 1995.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 2	Практична настава: 5
Методe извођења наставe Предавања, дијалoшка метода, самостални истраживачки и практични рад		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ФУНДАМЕНТАЛНА ИСТРАЖИВАЊА СМЕТЊИ И ПОРЕМЕЋАЈА СЛУХА		
Наставници: Надежда Д. Димић, Сања Б. Остојић, Сања Т. Ђоковић, Светлана С. Славнић, Марина Н. Радић-Шестић, Весна С. Радовановић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Оспособљавање студената за самостално истраживање специфичних проблема сметњи и поремећаја слуха, прикупљање и квалитативну анализу добијених података, и на основу тога, самосталан истраживачки рад у области процене, ре/хабилитације, едукације, професионалног оспособљавања, знаковног језика и вештина глувих и наглувих особа.		
Исход предмета Савладавањем наставног програма очекује се да студент самостално анализира, примени стручна и теоријска знања из области фундаменталних истраживања сметњи и поремећаја слуха; да у сарадњи са другим члановима стручног тима конципирају све сегменте програма ре/хабилитације и едукације; да евалуирају ефекте примењених програма.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Изучавање и анализа резултата базичних истраживања у области процене, ре/хабилитације, едукације, професионалног оспособљавања, знаковног језика и вештина глувих и наглувих особа. <i>Практична настава</i> Рад на одељењима за аудиолошку рехабилитацију слуха и говора која имају клинички, мултидисциплинарни приступ у процени, и рехабилитацији деце и одраслих глувих и наглувих особа; Лабораторијске вежбе у извођењу и анализи спектрографске анализе говора глувих и наглувих. Примена тестова у раду са глувом и наглувом децом и одраслима.децом		
Препоручена литература 1. Isaković, Lj, Ostojić, S., Mikić, M., (2011): <i>Analiza savremenih istraživanja o kvalitetu života kohlearno implantiranih osoba</i> , Beogradska defektološka škola, Društvo defektologa Srbije, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Beograd, ISSN 0354-8759, vol. 17(1), br.49, str. 57-74 2. Остојић С, Ђоковић С, Микић Б. (2007): Кохлеарна имплантација – преглед истраживања ЕАРС батеријом тестова, Специјална едукација и рехабилитација, ФАСПЕР, ЦИДД, 3-4, 61-73, ISSN; 3. Димић, Н.Д. (2003): Функција читања говора са усана, ДДСЦГ, 62 – 72, ISBN 86-84765-00-1 Ђоковић, С. (2006): Специфичности акустичке структуре вишесложних сугласничких скупова српског језика, Београдска дефектолошка школа, вол. 12, бр.2, стр. 181-194, ISSN 0354-8759 4. Ђоковић, С. (2006): Врсте артикулационих одступања сугласничких скупова у говору деце оштећеног слуха, Специјална едукација и рехабилитација, вол.1, бр.1-2, стр. 141-151, ISSN 1452-7367 5. Northen, J., Dowson, M., (2002): <i>Hearing in children</i> , fifth Editon, Lippincott Williams &Wilkins, Baltimor, 159-303, ISBN 0-683-30764-9		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе Предавања, вежбе, интерактивна настава		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ФУНДАМЕНТАЛНА ИСТРАЖИВАЊА МОТОРИЧКИХ СМЕТЊИ И ПОРЕМЕЋАЈА		
Наставници: Горан М. Недовић, Фадиљ Н. Еминовић, Драган С. Маринковић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање студената докторских студија са резултатима најновијих истраживања и тендецијама развоја савремене науке у области изучавања моторичких сметњи и поремећаја. Представити им савремене методе истраживања које се користе у изучавању моторичких поремећаја. Развити код студената способност објективног научног прикупљања, обраде, презентовања и дискутовања резултата из ове области.		
Исход предмета Студенти стичу савремена сазнања из области етиологије и патофизиологије различитих моторичких поремећаја и сметњи. Ова знања омогућавају студентима докторских студија да објективно сагледавају проблеме из домена поремећаја моторике током развоја као и у одраслом добу.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Парадигме, методе и инструменти научног истраживања моторичких сметњи и поремећаја. Методолошки приступи у пручавању моторичких сметњи и поремећаја (холистички, структурални, инердисциплинарни, трансдисциплинарни, когнитивни, едукативни, клинички ...) Резултати емпиријских и теоријских истраживања моторичких сметњи и поремећаја. Епидемиологија моторичких сметњи и поремећаја. Феноменологија моторичких сметњи и поремећаја. <i>Практична настава</i> Претрага релевантних базе података, анализа научне литературе, приказ књига, часописа, научних скупова, писање и објављивање научних радова у домаћим и страним часописима. Активно учешће на научним скуповима (организација, презентација радова и постера).		
Препоручена литература 1. Christopher M. Fredericks , Lisa K. Saladin , C. M. Fredericks (1996). Pathophysiology of the Motor Systems: Principles and Clinical Presentations. F. A. Davis Company; 1 edition. 2. Gray Cook. (2011). Functional Movement Systems: Screening, Assessment, Corrective Strategies Lotus Pub. (September 1, 2011). 3. Frederic Danion (2010). Motor Control: Theories, Experiments, and Applications. Oxford University Press, USA; 1 edition. 4. Lucian T. Pelligrino (2009). Handbook of Motor Skills: Development, Impairment and Therapy. Nova Science Pub Inc; 1 edition. 5. Sophie Levitt (2004). Reatment of Cerebral Palsy and Motor Delay. Fourth edition. Published by Blackwel Publishing Ltd.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методе извођења наставе Предавања у PowerPoint формату, приказ илустративних видео прилога, рад у дискусионим групама, израда семинарског рада, анализа релевантне научне литературе.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ФУНДАМЕНТАЛНА ИСТРАЖИВАЊА СМЕТЊИ И ПОРЕМЕЋАЈА ВИДА		
Наставници: Бранка Ђ. Јаблан, Бранка М. Ешкировић, Весна С. Жигић, Зорица М. Савковић, Александра Б. Грбовић, Драгомир М. Стаменковић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета		
СТИЦАЊЕ ЗНАЊА У ОБЛАСТИ ФУНДАМЕНТАЛНИХ ИСТРАЖИВАЊА КОД СМЕТЊИ И ПОРЕМЕЋАЈА ВИДА.		
Исход предмета		
Након савладаног градива из овог предмета студенти ће бити оспособљени да осмисле различите моделе нацрта сопственог истраживања у области сметњи и поремећаја вида и да одбране предложени пројекат.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Истраживања у области сметњи и поремећаја вида – различити приступи. Сагледавање сметњи и поремећаја вида из угла медицинског модела и импликације за истраживања.. Позитивистичка истраживачка парадигма сметњи и поремећаја вида. Утицај социјалних фактора на ометеност. Сагледавање сметњи и поремећаја вида из угла социјалног модела Интерпретативна и еманципаторска парадигма у истраживањима сметњи и поремећаја вида.. Недоследности у приступима. Методолошке тенденције у савременим истраживањима сметњи и поремећаја вида. Квалитативна истраживачка парадигма сметњи и поремећаја вида		
<i>Практична настава</i>		
Примена усвојених теоријских знања кроз креирање сопственог нацрта истраживања, избор адекватних метода, израду и примену инструмената, обраду и интерпретацију добијених налаза.		
Препоручена литература		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Johnson, L., Corn, A, L. (1989). The past, present and future of education for gifted children with sensory and/or physical disabilities. Roper Review,12(1) 13-28. 2. McLean, S., Williamson, L. (2007). Impairment and disability: Law and ethics at the beginning and of life.Routledge – Cavendish Taylor & Francis group 11-35. 3. Међународна класификација функционисања, онеспособљења и здравља (МКФ). (2001). 4. Fujjike K, Mizuno Y, Hiratsuka Y, Yamada M. Quality of life and cost-utility assessment after strabismus surgery in adults. Jpn J Ophthalmol. (2011); 55(3):268-76. 5. Oliver, M. (1992). Changing the social relations of research production? Disability, handicap, and society, 7 (2), 101-114. 6. Hammell, K. (2006). Researching disability and rehabilitation. In K. Hammell (ed.) Perspectives of disability and rehabilitation (P. 166-184). Edinburgh: Churchill Livingstone. 7. Dewsbury, G., Clarke, K., Randall, D., Rouncefield, M. & Sommerville, I. (2004) The anti-social model of disability Doing Disability Research. Leeds: The Disability Press, 32-48. 8. Halmi, A. (2005). Strategije kvalitativnih istraživanja u primijenjenim društvenim znanostima. Zagreb: Naklada Slap. ISBN 953-191-249-1. 9. Stanimirović, D., Mentus, T. I Mijatović, L. (2011). Aktuelne metodološke tendencije u istraživanjima osoba sa oštećenjem vida. U N. Glumbić I V. Vučinić (ur.) Specijalna edukacija I rehabilitacija danas (69-74). ISBN 978-86-6203-029-0. 10. Pribišev Beleslin, T. (Nova paradigma u istraživanju onеспособљенја. U D. Branković (ur.) Nauka I obrazovanje (str. 451-462). Banja Luka: Filozofski fakultet. ISBN 99938-34-55-6. 		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставe		
Предавања, семинари, презентације		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Семинари: 20 поена		
Презентација пројекта: 30 поена		
Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ФУНДАМЕНТАЛНА ИСТРАЖИВАЊА ПОРЕМЕЋАЈА ПОНАШАЊА		
Наставници: Зоран П. Илић, Весна П. Жунић-Павловић, Бранислава Б. Поповић-Ћитић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање са резултатима савремених истраживања из области проучавања поремећаја понашања.		
Исход предмета Оспособљеност за самосталну теоријску анализу и оцену релевантне научне и стручне литературе из области проучавања феноменологије, етиологије, превенције и третмана поремећаја понашања. Оспособљеност за самосталан и тимски истраживачки рад.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Истраживања феноменологије поремећаја понашања. Истраживања етиологије поремећаја понашања. Лонгитудиналне студије поремећаја понашања. Евалуациона истраживања у области превенције и третмана поремећаја понашања. <i>Практична настава</i> Планирање и израда нацрта истраживачког пројекта из области феноменологије, етиологије, превенције или третмана поремећаја понашања.		
Препоручена литература 1. Connor, D. F. (2002). <i>Aggression and antisocial behavior in children and adolescents: research and treatment</i> . New York: Guilford Press. ISBN 1-59385-091-3 2. Lahey, B. B., Moffitt, T. E., Caspi, A. (2003). <i>Causes of conduct disorder and juvenile delinquency</i> . New York: The Guilford Press. ISBN 1-57230-881-8. 3. Liabø, K., Richardson, J. (2007). <i>Conduct disorder and offending behaviour in young people: findings from research</i> . London: Jessica Kingsley Publishers. ISBN 978-1-84310-508-4 4. McCord, J., Tremblay, R. E. (1992). <i>Preventing antisocial behavior: intervention from birth through adolescence</i> . New York: The Guilford Press. ISBN 0-89862-882-2. 5. Nelson III, W. M., Finch, A., J., Hart, K. J. (2006). <i>Conduct disorders: a practitioner's guide to comparative treatments</i> . New York: Springer Publishing Company, Inc. ISBN 0-8261-5615-0		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе Предавања, консултације, дискусије, семинари, самосталан истраживачки рад.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 30 поена Презентација пројекта: 20 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА У ПАТОЛОГИЈИ ФУНКЦИЈЕ СЛУХА		
Наставници: Сања Б. Остојић, Светлана С. Славнић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Оспособљавање студената за самостално истраживање специфичних проблема у патологији слуха, прикупљање и квалитативну анализу добијених података, и на основу тога, израду и планирање програма за рад са глувим и наглувим особама.		
Исход предмета Савладавањем наставног програма студент продубљује теоријска знања из области патологије слуха, која му омогућавају научно осмаостаљивање и примену добијених резултата истраживања у самосталном раду.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Истраживања у области ране ре/хабилитације, амплификације граничних и специфичних стања слуха, различитих модела кохлеарне имплантације и бимодалне амплификације глувих и наглувих особа. Планирање индивидуалног програма рада етиолошки различитих патолошких стања функције слуха. Планирање индивидуалних програма за глуву и наглуву децу и одрасле. Прављење и израда плана истраживачког пројекта, из области коју студент изабере, од понуђених. <i>Практична настава</i> Учествовање у процесу рада на одељењима за аудиолошку рехабилитацију слуха и говора кохлеарно имплантираних и конвенционално амплификованих.		
Препоручена литература 1. Остојић, С., Ђоковић, С., Микић, Б., Кохлеарна имплантација-преглед истраживања ЕАРС батеријом тестова, Специјална едукација и рехабилитација, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, ЦИДД, Београд, 3-4, 61-73 2007, ISBN 1452-7367 2. Borivoj Babić, M. Petakov, V. Djukic, S. Ognjanovic, N. Arsovic, T. Isailovic, J. Milovanovic, Dj. Macut, S. Damjanovic: Conductive Hearing Loss in Patients with Active Acromegaly, <i>Otology & Neurotology</i> , Volume 27, Number 6, 865-70, September 2006 3. Славнић, С., Мирић, Д., Опсег аудитивне меморије код деце оштећеног слуха, Специјална едукација и рехабилитација, 2007, 3-4, стр 41-53, ISBN 1452-7367 4. Остојић, С., Славнић, С., Рана рехабилитација деце оштећеног слуха, Специјална едукација и рехабилитација, 2006, 1-2, 119-125, ISBN 1452-7367 5. Пашквалин, М., и сур., Умјетна пужница, Поликлиника СУВАГ, Загреб, 2005, 101-205, ISBN 953-95195-0-0 6. Pedley K. Lind C., Hunt P., <i>Adult Aural Rehabilitation</i> , Co Cochlear limited, Lane Cove NSW, Australia, 2005, ISBN 1-920804-06-4 7. Northern J., Downs M., <i>Hearing in children</i> , Lippincott W&W, USA, 2002, ISBN 0-683-30764-9, 91-121; 160-203. 8. Maltby, M.T. (2002). <i>Principles of Hearing Aid Audiology</i> , Medical aspects of hearing loss, Assessment and management of special problems Paediatric provision, ISBN: 1 86156 257 8, str. 45-67: 259-290		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставe Предавања, интерактивна настава		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: БАЗИЧНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА У РЕХАБИЛИТАЦИЈИ ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА		
Наставници: Драган И. Рапаић, Гордана Р. Одовић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање студената са одликама базичних и примењених истраживања у рехабилитацији особа са моторичким поремећајима.		
Исход предмета Оспособљеност студената за разликовање базичних и примењених истраживања у рехабилитацији особа са моторичким поремећајима.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> У свету постоје различити приступи у рехабилитацији особа са моторичким поремећајима. Реч је о различитим научним приступима а онда и различитим дисциплинама који ову област, у истраживачком смислу чине веома разноврсном. Посебно место је посвећено истраживању рехабилитације особа са моторичким поремећајима у дефектологији. <i>Практична настава</i> Истраживачки рад: Претрага релевантних база података, теоријска анализа научне литературе, приказ књига, часописа, учешће на научним скуповима, трибинама, презентација, радова, постера, писање и објављивање научних радова у домаћим и међународним часописима.		
Препоручена литература 1. Николић С. и сар. (2013). Сарадник у инклузивној настави, Друштво дефектолога Србије ISBN 978-86-84-765-45-3		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе Настава ће се изводити путем предавања и вежби. Предавања ће се изводити кроз фронтални и индивидуални рад и рад у мањим групама. Наставни садржаји се приказују путем Power- Point презентације, док се индивидуални рад, рад у мањим групама и рад у паровима спроводи кроз радионице у којима доминира истраживање литературе, извора на интернету и сл.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА У РАНОЈ ИНТЕРВЕНЦИЈИ		
Наставници: Весна Ј. Вучинић, Мирослав Р. Стаменковић, Драгана В. Станимировић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање студената са истраживањима у раној интервенцији и припрема за пројектовање истраживања		
Исход предмета Студент је оспособљен да анализира истраживања и закључује о ефектима ране интервенције, осмисли пројекат, реализује пројектне задатке и напише извештај; користи теоретска знања у практичном раду са децом и родитељима и за унапређивање ране интервенције за децу са визуелним сметњама и поремећајима.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Рана детекција и дијагностика оштећења вида. Импликације за рану интервенцију. Компоненте ране интервенције за одојчад и децу са визуелним сметњама и поремећајима. Интердисциплинарна апликативна истраживања са којима се студенти упознају, уче да осмисле и реализују нова односе се на: факторе ризика за појаву сметњи и поремећаја вида; рани развој детета са сметњама и поремећајима вида; породично и шире окружење (баријере - подршка); ефекте аудитивне, тактилне, визуелне стимулације у раном детињству; ефекте иновативних програма и услуга на дете и породично окружење; кључне карактеристике ефективних програма ране интервенције за децу са визуелним сметњама и поремећајима и децу са вишеструким сметњама; легислативу и друштвену политику. Настава обухвата предавања и вежбе, интерактивну наставу, приказе истраживања, приказе видео материјала. На предавањима се обрађују основне јединице градива, студенти упознају са интердисциплинарним апликативним истраживањима, и упућују на самосталан рад. <i>Практична настава</i> Студенти раде групно или индивидуално, осмишљавају нова истраживања, дискутују радове који се баве појединим компонентама ране интервенције.		
Препоручена литература 1. Pogrund, R. L., Fazzi, D. (Eds.) (2002). <i>Early focus: Working with young children who are blind or visually impaired and their families</i> (2nd Ed.). NY: AFB Press, p. 395. 2. Looking Forward Developments in Early Intervention for children with visual impairment, (2002), Editors: Ineke van Dijk (Sensis), Corry van Gendt (Visio), Marjon Vink (Bartimeus), The Netherlands. ISBN 90-71534-42-1 3. Brambring, M. (2006). Early Intervention with Infants and Preschoolers who are Blind (BOS-BLIND), Edition Bentheim Würzburg. 4. Beelmann, A., Brambring, M. (1998). Implementation and effectiveness of a home-based early intervention program for blind infants and preschoolers. <i>Research in Developmental Disabilities</i> , 19(3), 225-244. 5. Guralnick, M .J. (1991). The next decade of research on the effectiveness of early intervention. <i>Exceptional Children</i> , 58(2), 174-183. 6. Davidson, P., Harrison, G. (1997). The effectiveness of early intervention for children with visual impairments. In: M.J. Guralnick (ed) <i>The Effectiveness of Early Intervention</i> . Baltimore, Maryland: Paul H. Brookes.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставe Предавања. Вежбе. Консултације. Видео прикази. На предавањима се излаже теоријски део градива пропраћен илустративним материјалима уз упућивање на радове, које студенти читају и на вежбама анализирају.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА У КРИМИНОЛОГИЈИ, ВИКТИМОЛОГИЈИ И ДРУШТВЕНА РЕАКЦИЈА НА ДЕЛИНКВЕНТНА ПОНАШАЊА		
Наставници: Весна Ж. Николић-Ристановић, Зорица Б. Поповић, Даница В. Васиљевић-Продановић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање са савременим истраживањима из области криминологије и виктимологије, са посебним нагласком на критичку анализу и преиспитивање података о криминалитету, методолошких поступака у емпиријским истраживањима и њиховог односа према теоријским знањима. Стицање актуелних знања у домену материјалног и извршног казненог права, упоредно правних решења као и међународних докумената. Стицање знања о облицима друштвеног реаговања на криминалитет.		
Исход предмета Познавање савремених методологија истраживања у области криминологије и виктимологије. Оспособљеност за самосталан и тимски истраживачки рад.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Евидентирање криминалитета; Криминолошко и виктимолошко истраживање; Културна криминологија. Насиље, род и друштвене промене. Рат и криминалитет. Глобализација и криминалитет. Проучавање казненог права у ширем смислу: кривично право, кривично процесно право, кривично извршно право, право привредних преступа и прекршајно право. Критеријуми за разграничење "казненог дела". Проблеми одговорности за "казнено дело": кривична одговорност правног лица, нова решења из Закона о кривичном поступку, прекршајна процедура. Облици друштвеног реаговања на криминалитет. <i>Практична настава</i> Израда нацрта истраживања из области криминологије или виктимологије.		
Препоручена литература 1. Bottoms, A. (1999). The relationship between theory and research in criminology. In R.King & E. Wincump (Eds), <i>Doing research on crime and justice</i> (pp.16-60). Oxford: Oxford University Press. ISBN-10 0199287627. 2. Brownmiller, S. (1975). <i>Against our will: men, women and rape</i> . New York: Fawcett Columbine. ISBN-10 0449908208. 3. Bufacchi, V. (2009). <i>Violence and social justice</i> . London: Palgrave Macmillan. ISBN-10 023055296X. 4. Ferrell, J., Hayward, K. & Young, J. (2008). <i>Cultural criminology</i> . London: Sage. ISBN 978-1-4129-3127-4. 5. Franko Aas, K. (2007). <i>Globalization and crime</i> . London: Sage. ISBN 978-1-4129-1290-7. 6. Кандић-Поповић, З. (2009). Измене у Општем делу Кривичног законика Републике Србије. <i>Ревизија за криминологију и кривично право</i> , 47(3), 129-152. ISSN 0003-2565. 7. Mitsilegas, V. (2009). <i>EU Criminal Law</i> . Oxford and Portland, Oregon: Hart publishing. ISBN-10 1841135852. 8. Николић-Ристановић, В. (1995). Сексуално насиље. У В. Николић-Ристановић, Н. Мрвић-Петровић, С. Константиновић-Вилић, И. Стевановић (ур.), <i>Жене, насиље и рат</i> (стр.34-70). Београд: ИКСИ. ID:39144716. 9. Николић-Ристановић, В. (2008). <i>Преживети транзицију: свакодневни живот и насиље у поткомунистичком и постратном друштву</i> . Београд: Службени гласник. ISBN 978-86-7549-857-5. 10. Николић-Ристановић, В. (ур.) (2012). <i>Евидентирање криминалитета: искуства из света и Србије</i> . Београд: Прометеј. ISBN 070-86-87071-40-0. 11. Новоселец, П. (2007). <i>Опћи дио казненог права</i> . Загреб: Правни факултет. ISBN 978-953-270-07-8. 12. Симовић-Хибер, И. (1995). Кривична одговорност правних лица и привредни преступи: да ли је разликовање само терминолошке природе. <i>Анали Правног факултета у Београду</i> , 43(3), 210-224. ISSN 0003-2565. 13. Васиљевић-Продановић, Д. (2012) Реинтегративно посрамљивање: Неформално средство формалне социјалне контроле криминалитета. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i> , 11(3), 483-502. ISSN 1452-7367		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе Презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, рад у малим групама, квиз, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, излагања студената		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 30 поена Презентација пројекта: 20 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: АКАДЕМСКО ПИСАЊЕ		
Наставник: Миленко Ж. Кундачина		
Статус предмета: Обавезни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Оспособљавање студената за писање докторске дисертације, научне монографије и научних чланака.		
Исход предмета Оспособљеност студената за: проналажење научних извора, коришћење научних извора, интерпретацију емпиријских резултата истраживања и писања научних и стручних радова.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Врсте научних и стручних радова. Критеријуми за избор теме. Библиографска припрема за израду рада. Проналажење научних извора. Коришћење научних извора. Структурални елементи научног рада. Интерпретација резултата истраживања. Језик и стил научног рада. Припрема рукописа за штампу. Евалуација научног рада. Научни и стручни скупови. Етика научног радника. <i>Практична настава</i> Анализа научне монографије према протоколу истраживања. Израда тематске библиографије. Израда теоријског приступа проблему истраживања. Израда пројекта истраживања. Извођење истраживања. Израда извештаја истраживања. Писање чланака по извештају истраживања. Писање приказа публикације.		
Препоручена литература 1. Кундачина, М. и Банђур, В.: Академско писање, Учитељски факултет, Ужице, 2007.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 1	Практична настава: 6
Методe извођења наставe Излагање, самосталан рад студената.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Писмени испит: 25 поена Усмени испит: 25 поена		

Назив предмета: САВРЕМЕНЕ ТЕНДЕНЦИЈЕ У ОБРАЗОВАЊУ И ВАСПИТАЊУ ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ ОСОБА		
Наставници: Јасмина М. Ковачевић, Марина Н. Радић-Шестић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета		
Упознавање студената докторских студија са савременим тенденцијама у образовању и васпитању глувих и наглувих особа где учење постаје доживотна активност кроз формално, неформално и информално образовање.		
Исход предмета		
Савладавањем наставног програма студенти докторских студија упознати су са свим видовима образовања и васпитања глувих и наглувих особа током целог живота. Докторант је оспособљен да перманентно прати токове развоја науке и праксе у овој области.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Концепција развоја образовања глувих и наглувих особа; Стратешки правци у развоју образовања одраслих глувих и наглувих особа; Системи праћења и вредновања квалитета образовања глувих и наглувих особа; Основе школског програма ;Систем обезбеђивања квалитета у образовњу глувих и наглуви особа; Методологија утврђивања стандарда занимања у професионалном образовању; Систем социјалног дијалога у образовању глувих и наглувих особа; Стицање општих и стручних знања и развој способности и вештина неопходних за успешни рад, и даље учење; Већа флексибилност у савлађивању променљивих захтева света рада и друштва; Формално, неформално и информално учење и њихово чвршће повезивање; Реалне могућности развоја и обнављања знања и способности током целог живота; Стицање иницијалног и континуираног образовања и усавршавања глувих и наглувих особа; Системи подршке у образовању; Обезбеђивање неопходних предуслова за добијање посла и економску независност; Развој способности, талената и потенцијала; Партнерство, доступност, отвореност, програмска прилагођеност и разноврсност образовања; Унапређивање комуникационе, информационе вештине и медијске писмености глувих и наглувих.		
<i>Практична настава</i>		
Предвиђен је студијски истраживачки рад заснован на истраживању, анализи и интерпретацији резултата са препорукама за унапређење организације и реализације васпитно-образовног рада.		
Препоручена литература		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Maes M. : Vocational education and training in the Netherlands, Luxembourg: Office for Official Publications of the European Communities, 2004, 67 str. ISBN 92-896-0317-8; 2. Woodill G. : Independent Living and Participation in Research: a critical analysis. Toronto: Centre for Independent Living in Toronto (CILT), 2006, 42 str.. ISBN 1-895676-04-5; 3. Timmermans N. : A comparative analysis of the status of sign languages in Europe, Committee of Ministers of the Council of Europe 2003., 43. str. ; 4. Grosz Sager N. : Programs for Deaf and Hard of Hearing Students, Guidelines for Quality Standards, California Department of Education, CDE Press, 2000., 174. str., ISBN 0-8011-1502-7; 5. Радић-Шестић, М., Милановић-Доброта, Б. (2010). Ставови наставника средњих стручних школа према инклузији ученика с лаком интелектуалном ометеношћу. У Ј. Ковачевић, и В. Вучинић (Ур), „Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман“, део I, 363-380. Београд: Универзитет у Београду, Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију. ISBN 978-86-80113-98-2 		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе		
Предавања, интерактивна настава, дискусије, видео-прикази		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Семинари: 20 поена		
Презентација пројекта: 30 поена		
Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: БАЗИЧНА И ПРИМЕЊЕНА ИСТРАЖИВАЊА У ЕДУКАЦИЈИ ОСОБА СА МОТОРИЧКИМ ПОРЕМЕЋАЈИМА		
Наставници: Данијела Д. Илић-Стошовић, Радмила М. Никић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање студената са резултатима различитих базичних и примењених истраживања у едукацији особа са моторичким поремећајима.		
Исход предмета Овладавање базичним и примењеним поступцима у истраживању едукације особа са моторичким поремећајима.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Базична и примењена истраживања у специјалној едукацији – диференцирање методолошких приступа. Базична и примењена истраживања наставног поступка. Базична и примењена истраживања образовних метода и техника. Базична и примењена истраживања образовне средине. <i>Практична настава</i> Студијски истраживачки рад у вези са истраживањима модела и облика едукације особа са моторичким поремећајима, израду студија које се односе на евалуацију актуелних модела и креирање нових модела на основу савремених научно истраживачких сазнања у овој области.		
Препоручена литература 1. Scruggs, T.E., Mastropieri, M.A., McDuffie, K.A. (2007). Co- Teaching in Inclusive Classrooms: A Metasynthesis of Qualitative Research. <i>Exceptional Children</i> , Vol. 73, No. 4, pp. 392-416 2. Pennington, L., Goldbart, J., Marshall, J. (2004). Interaction training for conversational partners of children with cerebral palsy: a systematic review. <i>INT. J. LANG. COMM. DIS.</i> , VOL. 39, NO. 2, 151–170 3. Murawski, W.W., Swanson, H.L. (2001). A Meta Analysis of Co-Teaching Research. Where are the data? <i>Remedial and Special Education</i> , Vol.22, No.5, 258-267 4. Deno, Fuchs, Marston & Shin (2001). Using curriculum-based measurement to establish growth standard for students with learning disabilities. <i>School psychology review</i> 30/4, 507-524		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методе извођења наставе Интерактивна настава, Power Point Presentations. Студијски истраживачки рад је везан за базична и примењена истраживања у едукацији особа са моторичким поремећајима, израду студија које се односе на евалуацију актуелних истраживачких проблема у едукацији особа са моторичким поремећајима		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: НОВИНЕ У ЕДУКАЦИЈИ СЛЕПИХ И СЛАБОВИДИХ ОСОБА		
Наставници: Бранка М. Ешкировић, Бранка Ђ. Јаблан, Александра Б. Грбовић, Драгомир М. Стаменковић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета <p>Стицање знања о променама у концептима едукације, дидактичко-методичкој организацији наставе, циљевима, садржајима, организационој структури, техникама, наставној технологији који су усмерени ка подизању нивоа и квалитета васпитно-образовног рада са слепим и слабовидим особама.</p>		
Исход предмета <p>Овладавање знањима о новим приступима едукацији и рехабилитацији особа са оштећењем вида, научно заснованим новинама и променама у васпитно-образовном систему да би га унапредили у комплетној структури или значајним деловима.</p>		
Садржај предмета <p><i>Теоријска настава</i></p> <p>Едукација – рехабилитација - настава. Особе са оштећењем вида и едукација. Едукација у функцији процене и развоја опажања и других когнитивних способности деце са оштећењем вида. Интеграција визуелних способности у независан живот особа са оштећењем вида. Дидактичке теорије и теорије учења. Структурне иновације (односе се на реформе у систему васпитања и образовања), програмске иновације, иновације у припреми васпитно-образовног рада. Методе рада које омогућавају учење у различитим контекстима: кооперативно учење и уважавање разлика, креативне активности у тематској настави, интерактивна настава, индивидуализација наставе. Савремена техничка средства у раду са децом оштећеног вида и асистивне технологије. Теорија ума тј. способност деце са оштећењем вида за разумевањем менталних стања других особа. Социјална интелигенција (способност идентификовања циљева других, предвиђање правца активности, разликовање својих и активности других, учење путем имитације, одржавање заједничке пажње и способност за интроспекцију и самопосредовање). Креирање програма за за развој функционалних способности особа са оштећењем вида у социјалној средини.</p> <p><i>Практична настава</i></p> <p>Предвиђен је студијски истраживачки рад који ће се заснивати на истраживању, изради научног рада и предлогу научно заснованих промена у едукацији и дидактичко-методичкој организацији наставе са слепим и слабовидим особама.</p>		
Препоручена литература <ol style="list-style-type: none"> 1. Ешкировић Б., Вучинић В., Јаблан Б.(2005). Нови модел педагошког третмана слабовидости, Београдска дефектолошка школа, бр. 3. 79-92. 2. Gringhuis, D., Moonen, J. Woundenber, P. (2002). Children with partial sight-development, parenting, education and support, 55-73, 87-107, 159-201. Bartimeus, Doorn. 3. Stickeen, J., & Kapperman, G. (2010). Integration of Visual Skills for Independent Living, in Corn, A.L. & Erin, J.N.(2010): Foundations of low vision – clinical and functionanl perspectives, American foundation for Blind, pp. 97-111. 4. Јаблан Б., Ханак Н., Станимиров К. (2007). Процена теорије ума код деце са оштећењем вида, Београдска дефектолошка школа, бр. 1, 115-124. ИССН 0354-8759. 5. Јаблан Б., Ханак Н. (2008). Теорија ума деце са оштећењем вида, поглавље у монографији: Глумбић Н. и сар. Теорија ума деце са посебним потребама, 96-110. Фаспер. Београд, ИСБН 978-86-80113-79-1. 6. Јаблан, Б., Ханак, Н., Глумбик, Н. (2011). Особенности понимания проблемных ситуаций детьми с нарушениями зрения, Вопросы психологии, 57 (2:36-45) ISSN 0042-8841. 7. Јаблан, Б., Ковачевић, Ј., Станимиров, К. (2010). Процена говорно-језичке развијености код деце ометене у развоју. У Ј. Ковачевић и В. Вучинић (ур.) Сметње и поремећаји: феноменологија, превенција и третман, део II, (Disabilities and Disorders: Phenomenology, Prevention and Treatment Part II) Факултет за специјалну едукацију и рехабилитацију, Београд, стр. 49-63, ISBN 978-86-80113-99-9. 		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе <p>Предавања, дискусије, индивидуални истраживачки рад студената, усмено излагање студената, анализа видео-презентација, самостални рад студената на стручним текстовима.</p>		
Оцена знања (максимални број поена 100) <p>Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена</p>		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА У ПРЕВЕНЦИЈИ И ТРЕТМАНУ ДЕЛИНКВЕНТНОГ И КРИМИНАЛНОГ ПОНАШАЊА		
Наставници: Зоран П. Илић, Весна П. Жунјић-Павловић, Горан С. Јованић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: Нема услова		
Циљ предмета Упознавање са основним теоријско-методолошким приступима проучавању превенције и третмана делинквентног и криминалног понашања. Оспособљавање за критичко сагледавање историјата и перспективе превенције и третмана, као и односа традиционалних и иновативних модела. Сагледавање могућности научног заснивања праксе превенције и третмана. Овладавање знањима и вештинама потребним за самосталан научно-истраживачки рад.		
Исход предмета Студенти ће стећи знања о базичним теоријским концепцијама превенције и третмана делинквентног и криминалног понашања; разумети улогу етиолошких теорија и истраживања у развоју друштвене реакције; познавати различите приступе проучавању ефективности програма превенције и третмана; овладати методологијом научног заснивања праксе превенције и третмана; умети да критички анализирају, планирају и реализују истраживања у овој области.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> 1) Превенција и третман делинквентног понашања: терминологија и дефиниције, етиолошке теорије, епидемиолошка истраживања, историјат друштвене реакције, ефективни приступи у превенцији и третману делинквентног понашања; процена ризика рецидива и потреба за третманом, евалуација програма превенције и третмана. 2) Превенција и третман криминалног понашања: терминологија и дефиниције, етиолошке теорије, епидемиолошка истраживања, историјат друштвене реакције, ефективни приступи у превенцији и третману криминалног понашања; ефективност кривичних санкција, процена ризика рецидива и потреба за третманом, евалуација програма превенције и третмана. <i>Практична настава</i> Израда нацрта истраживања из области превенције или третмана делинквентног или криминалног понашања.		
Препоручена литература 1. Heilbrun, K., Goldstein, N. E. S., Redding, R. E. (2005). <i>Juvenile delinquency: prevention, assessment and intervention</i> . New York: Oxford University Press. ISBN 978-0-19-516007-9 2. Loeber, R., Slot, N. W., Van der Laan, P. H., Hoeve, M. (2008). <i>Tomorrow's criminals: the development of child delinquency and effective interventions</i> . Burlington: Ashgate Publishing Group. ISBN 978-0-7546-7151-0 3. MacKenzie, D. L. (2006). <i>What works in corrections: reducing the criminal activities of offenders and delinquents</i> . New York: Cambridge University Press. ISBN 978-0-521-00120-5 4. McGuire, J. (2002). <i>Offender rehabilitation and treatment: effective programs and policies</i> . Chichester: John Wiley & Sons Ltd. ISBN 0-471-89967-4 5. Sherman, L. W., Farrington, D. P., Welsh, B. C., MacKenzie, D. L. (2002). <i>Evidence-based crime prevention</i> . New York: Routledge. ISBN 0-415-27047-2		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе Предавања, консултације, семинари, дискусије, самосталан истраживачки рад		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 30 поена Презентација пројекта: 20 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА ГОВОРА И ЈЕЗИКА ГЛУВИХ И НАГЛУВИХ		
Наставници: Надежда Д. Димић, Сања Т. Ђоковић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Општи циљ овог предмета је обука студената за примену најновијих научних достигнућа, као и за самостално креирање методолошких оквира научних истраживања у области говора и језика глувих и наглувих особа. Такође циљ овог предмета је да развије критичко и креативно мишљење у односу на досадашња теоријска и практична достигнућа у области говорно-језичких истраживања код глувих и наглувих.		
Исход предмета Студенти стичу знања за самостално решавање практичних и теоријских проблема у области говора и језика глувих и наглувих. Стекли су способност за евалуацију рехабилитационих поступака у делу изградње говора и учења језика. Оспособљени су за самосталан избор метода и техника, тестова испитивања говора и језика код глувих и наглувих. Им ају основна знања за самостално креирање инструментарија за истраживање говора и језика глувих и наглувих. Стекли су вештине за самосталну израду нацрта пројеката и методолошку компетенцију за организовање и спровођење истраживања у области говора и језика глувих и наглувих. Обучени су за коришћење нових информационих технологија у стицању знања из области говора и језика глувих и наглувих.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> обухвата анализу и критички осврт на најновије теоријске поставке у области изучавања говора и језика глувих и наглувих. Урадиће се и осврт на методолошке оквири различитих врста истраживања говора и језика са анализом предности и недостатака њихове примене у популацији глувих и наглувих. Такође студентима ће бити представљене најновије технологије које се користе у изучавању говора и језика (као што су програми за обраду гласа и говора; артикулограми, ЕЕГ апаратуре које се користе у изучавању когнитивних основа језика, неурофидбек и сл.). Студентима ће бити представљени резултати ефеката различитих модалитета амплификације на формирање појединих говорно-језичких нивоа код глувих и наглувих. Најновија истраживања знаковног језика, питања стандардизације и стања у различитим земљама биће предмет озбиљног разматрања и дискусије. <i>Практична настава</i> Обављање низа процедура везаних за експериментална истраживања говора и језика и то: примена нових тестова, батерија и скала са задатком да се осмисли и предложи лични дизајн ових мерних инструмената; обука у примени и анализи спектралних налаза гласа и различитих говорних сегмената глувих и наглувих, осмишљавање и израда нацрта пројекта, извођење предложеног истраживања, обрада и анализа резултата и публикавање рада или јавно излагање на некој од научних конференција.		
Препоручена литература 1. Northern L. Jerry, Downs P. Marion. (2001). Hearing in children. Lippincott, Philadelphia 2. Andrews, J., Shaw, P., & Lomas, G. (2011). Deaf and Hard of Hearing Students. In J. Kaufman, & D. Hallahan (Eds.), Handbook of special education (pp. 233-246). New York, NY: Routledge. 3. Connor, C. M., Craig, H. K., Raudenbush, S. W., Haevner, K., & Zwolan, T. A. (2006). The age and watch young deaf children receive cochlear implants and their vocabulary and speech-production growth: Is there added value for early implantation? Ear and Hearing, 27, 628-644. 4. Đoković, S., Dimić, N., Maksimović, S. (2009): Quantitativ-Qualitativ analysis of minimal hearing loss, 3rd International Conference on Fundamental and Applied Aspects of Speech and Language, Belgrade, ISBN 978-86-81879-26-9 pp.168-173. 5. Polovina, V., Dimić, N. (2009): Gramatičke kategorije u srpskom znakovnom jeziku, U knjizi: Istraživanja u specijalnoj edukaciji i rehabilitaciji, Univerzitet u Beogradu, Fakultet za specijalnu edukaciju i rehabilitaciju, Ed.: Dobrivoje Radovanović, Beograd, CIDD, ISBN 978-86-80113-84-5, 299 – 312, 6. Dimić, N., Isaković, Lj. (2008): Comparison of the level of adoption of antonyms in hearing impaired children and regular hearing children, Verbal communication disorders-prevention, detection, treatment, (Ed. Sovilj M, Skanavis M), ISBN 978-86-81879-19-1, IEPSP, P.A.L.O., Patra, Belgrade, pp. 328-344., 7. Radić Šestić, M., Dimić, N., Šešum, M., (2012). The Beginnings of Education of the Deaf Persons: Renaissance Europe XIV-XVI century., Specijalna edukacija i rehabilitacija, 11, 1. 147-165.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставe Предавања и практично вежбање у лабораторији и у пракси, групне дискусије и анализе, семинарски, колоквијуми, анализа видео записа, писање есеја.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: ИСТРАЖИВАЊА СУПОРТИВНИХ И КОМПЛЕМЕНТАРНИХ МЕТОДА И ТЕХНИКА		
Наставници: Снежана Ј. Николић, Миодраг Ј. Стошљевић, Вера И. Иланковић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета Упознавање студената са резултатима истраживањима који се односе на примену комплементарних и супортивних дијагностичких, едукативних и терапијско-реhabилитационих поступака.		
Исход предмета Овладавање истраживачким приступима у анализи примене комплементарних и супортивних дијагностичких, едукативних и терапијско-реhabилитационих поступака.		
Садржај предмета <i>Теоријска настава</i> Супортивни и комплементарни дијагностички поступци код особа са моторичким поремећајима; супортивни и комплементарни рехабилитациони поступци код особа са моторичким поремећајима; супортивни поступци у процени едукативних способности и исхода едукације деце са моторичким поремећајима. <i>Практична настава</i> Анализа истраживачких пројеката и радова везаних за једну област супортивних дијагностичких, едукативних и терапијских поступака у области моторичких поремећаја (по избору); израда студија које се односе на евалуацију актуелних видова комплементарне и супортивне подршке и креирање нових модела на основу савремених научно истраживачких сазнања у овој области.		
Препоручена литература 1. Илић-Стошовић, Д., Николић, С., Илић, С. (2009). Музикотерапија као облик третмана особа са посебним потребама. Научни скуп: Савремени третман деце са посебним потребама. Институт за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“, Београд. Факултет за едукацију и рехабилитацију, Тузла, Босна и Херцеговина. Београд, 30 мај. У Ф. Еминовић (ед.), <i>Зборник радова</i> (стр. 139-159). Институт за психофизиолошке поремећаје и говорну патологију „Проф. др Цветко Брајовић“, Београд. 2. Đurđević, A., Nikolić, S. (2006). Education of cancer patients – a psyshosocial support in the holistic anticancer treatment. <i>Journal of BUON</i> , 11: 217-221 3. Đurđević, A., Nikolić, S. (2005). Influence of education on psychosocial adaptation of cancer patients. <i>Annals of Oncology</i> . Vol. 16; Supplement 2; str. 319; ESEC, Budapest, Hungary.		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставe Интерактивна настава, Power Point Presentations, приказ филмова. Студијски истраживачки рад је везан за истраживања комплементарних и супортивних техника у области дијагностике, едукације и рехабилитације особа са моторичким поремећајима, израду студија које се односе на евалуацију актуелних техника и креирање нових модела на основу савремених научно истраживачких сазнања у овој области.		
Оцена знања (максимални број поена 100) Семинари: 20 поена Презентација пројекта: 30 поена Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: СОЦИЈАЛНИ МОДЕЛ ОМЕТЕНОСТИ		
Наставници: Драгана В. Станимировић, Сања М. Димоски, Мирко Р. Филиповић, Ирена Б. Стојковић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета		
Упознати студенте са основним концептуално методолошким поставкама, разним модалитетима и критикама социјалног модела у приступу особама са инвалидитетом или сензомоторичким сметњама и оспособити их да усвојена знања примене у научно истраживачке сврхе.		
Исход предмета		
Студенти су у стању да критички анализирају поставке социјалног модела ометености, износе аргументе или противаргументе са становишта неког од модалитета, способни су да осмисле, реализују истраживање и интерпретирају емпиријске податке у духу ове парадигме, умеју да идентификују узроке проблема у социјалном окружењу, креирају програме подршке особама са сензомоторичким сметњама и инвалидитетом и провере ефекте њихове имплементације у току научно-истраживачког рада.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Најпре се говори о разликама између медицинског и социјалног модела ометености (СМО). Потом се разматра генеза „нове парадигме“. Посебна пажња се посвећује сличностима и разликама СМО и теорије валоризације друштвене улоге. Затим се анализирају психолошке теорије које су компатибилне са СМО. Најзад се дискутују доприноси и ограничења СМО.		
<i>Практична настава</i>		
Реализује се у облику дебата на изабране теме и презентација продуката научно-истраживачког рада студената.		
Препоручена литература		
<ol style="list-style-type: none"> Priestley, M., Finkelstein, V. & Davis, K. (1997). <i>Fundamental principles of disability</i>. University of Leeds. Oliver, M. (1986). Social policy and disability: Some theoretical issues. <i>Disability, handicap and society</i>, 1 (1), 5-17. ISSN 0267-4645 Oliver (1995). <i>Understanding disability: From theory to practice</i>. New York: Martin's press. ISBN 0-3-12-15794-0 Lang, R. (2001). <i>The development and critique of the social model of disability</i>. Overseas developmental group. University of East Anglia. Osburn, J. (2006). An overview of social role valorization theory. <i>The SRV journal</i>, 1 (1), 4-13. Crow, L. (1996). Including all our lives: Renewing the social model of disability. In J. Morris (ed.) <i>Encounters with strangers: Feminism and disability</i>. London: Women's press. ISBN 9780415410755 Dewsbury, G., Clarke, K., Randall, D., Rouncefield, M. and Sommerville, I. (2004). The anti-social model of disability. <i>Disability and society</i>, 19 (2), 145-157. ISSN 0968-7599 Samaha, A. (2007). What is good is the social model of disability?, <i>University of Chicago Law Review</i>, Vol.74 Silvers, A. (2010). An Essay on Modeling: The Social Model of Disability. In D. C. Ralston and H. Justin (Eds.) <i>Philosophical Reflections on Disability</i> (p. 19-36). London - New York: Springer science. ISBN 978-9400-705-210 Boorse, C. (2010). Disability and medical theory. In D. C. Ralston and H. Justin (Eds.) <i>Philosophical Reflections on Disability</i> (p. 55-88). London - New York: Springer science. Tregaskis, C. (2004). <i>Constructions of Disability: Researching the Interface between Disabled and Non-Disabled People</i>. London and New York: Routledge Taylor and Francis group. ISBN 978-0415321839 Hammell, K. (2006). <i>Perspectives of disability and rehabilitation</i>. Edinburgh: Churchill Livingstone. ISBN 9780702032592 		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методе извођења наставе		
Предавања, самосталан задатак, семинари, презентације, консултације		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Семинари: 20 поена		
Презентација пројекта: 30 поена		
Усмени испит: 50 поена		

Назив предмета: САВРЕМЕНИ ПРИСТУПИ У ИСТРАЖИВАЊИМА ЗАВИСНИЧКИХ ПОНАШАЊА		
Наставници: Александар Л. Југовић, Бранислава Б. Поповић-Ћитић, Данка М. Радуловић		
Статус предмета: Изборни предмет студијског програма		
Број ЕСПБ: 20		
Услов: нема услова		
Циљ предмета		
Циљ предмета је стицање мултидимензионалних знања из четири области савремених истраживања зависничких понашања: појавност, узрочност, превенција и третман.		
Исход предмета		
Оспособљеност за примену теоријских и емпиријских концепата о феноменологији, етиологији, превенцији и третману зависничких понашања у научно-истраживачком раду.		
Садржај предмета		
<i>Теоријска настава</i>		
Теоријско-методолошки приступи схватања зависничких понашања: антропошки, психолошко-бихевиорални, социо-културолошки, егзистенцијалистички. Феноменолошке карактеристике зависности: алкохолизам, зависност од дрога, зависност од коцке и интернета. Психосоцијални предиктори поремећаја зависности. Ризици од антисоцијалног понашања у бихевиоралним и хемијским адикцијама. Природа коморбидитета поремећаја зависности, психопатије и криминала. Савремена обележја зависника од дрога. Субкултура зависника од дроге. Друштво, култура и алкохолизам. Породица и алкохолизам. Алкохолизам и млади. Форензичко испитивање злоупотребе супстанци. Коцкање као друштвена девијација и патолошко понашање. Ризични фактори зависности од интернета. Облици третмана хемијских и нехемијских зависности. Стратегије превенције зависности од психоактивних супстанци и рехабилитација зависника. Програми превенције хемијских и нехемијских зависности.		
<i>Практична настава</i>		
Студије случаја хемијских и процесних зависности. Израда нацрта истраживања предиктора поремећаја зависности. Психолошка процена временске лоцираности коморбидних поремећаја и зависничких понашања. Методе форензичког испитивања злоупотребе супстанци. Разрада елемената за процену индикованих и контраиндикованих видова третмана зависника.		
Препоручена литература		
<ol style="list-style-type: none"> 1. Драгишић-Лабаш, С. (2012). <i>Човек и алкохол у друштву: од подстицања до одбацавања</i>. Београд: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета. ISBN 978-86-7558-950-1. 2. Лабаш, С. (2012). <i>Алкохолизам у породици и породица у алкохолизму</i>. Београд: Институт за социолошка истраживања Филозофског факултета. ISBN 978-86-7558-893-1. 3. Радуловић, Д. (2013). Поремећаји зависности, психопатија и криминал у светлу налаза емпиријских студија. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 12(1), 119-139. ISSN 1452-7367. 4. Donovan, D. M. (1988). Assessment of addictive behaviors: Implications of an emerging biopsychosocial model. In D. M. Donovan & G. A. Marlatt (Eds.), <i>Assessment of addictive behavior</i> (pp.3-50). New York: Guilford Press. 5. Roth, J. A. (1996). <i>Psychoactive substances and violence</i>. Washington, DC: US Department of Justice. 6. Југовић, А. (2005). (Зло)употреба алкохола у омладинској популацији Србије. <i>Социјална мисао</i>, 12(2-3), 67-92. ISSN 0354-401X. 7. Коић, Е. (2009). Проблематично и патолошко коцкање. Вировитица: Завод за јавно здравство „Свети Рок“. ISBN 978-953-55137-3-5. 8. Петровић, С. (1989). Дрога и људско понашање. Горњи Милаоновац: Дечије Новине. ISBN 86-3670220-8. 9. Петровић, С. (1988). Личност наркомана. Горњи Милаоновац: Дечије Новине. ISBN 86-367-0171-6 10. Ковачевић-Лепојевић, М. (2011). Појам и карактеристике интернет зависности. <i>Специјална едукација и рехабилитација</i>, 10(4), 615-631. ISSN 1452-7367 11. Поповић-Ћитић, Б., Марковић, М., Поповић, В. (2012). Зависност од интернета – актуелна сазнања и дилеме. У: Б. Кордић, А. Ковачевић, Б. Бановић, (Ур.), <i>Реаговање на безбедносне ризике у образовно-васпитним установама</i> (стр. 261-271). Београд: Факултет безбедности. ISBN 978-86-84069-69-8 		
Број часова активне наставе	Теоријска настава: 3	Практична настава: 10
Методe извођења наставе		
Power-point презентације, интерактивна настава, дискусионе групе, коришћење едукативног видео материјала, консултације кроз индивидуални менторски рад и е-мејл комуникацију са наставником, излагања студената.		
Оцена знања (максимални број поена 100)		
Семинари: 30 поена		
Презентација пројекта: 20 поена		
Усмени испит: 50 поена		